

(nad knihou Aleše Opekara THE MATADORS. Beatová aristokracie z Prahy)

Není to tak dávno, co jsem v Balbínově poetické hospůdce fascinovaně sledoval hru prstů Radima Hladíka na strunách kytary. S Hladíkovým jménem jsem se poprvé setkal v pubertálním věku ve spojení s kapelou The Matadors. Tahle kapela, byť existovala relativně krátkou dobu, patřila k vrcholům české bigbítové scény druhé poloviny šedesátých let.

Proto jsem s velikým potěšením zakoupil knihu **Aleše Opekara THE MATADORS. Beatová aristokracie z Prahy**, kterou vydalo v loňském roce nakladatelství OFTIS Ústí nad Orlicí. Autor, PhDr. Aleš Opekar, loňský padesátník, patří k našim špičkovým hudebním vědcům, zejména v oblasti populární hudby. Výčet jeho prací a aktivit by byl delší než tato recenze.

Při čtení je na první pohled vidět kromě lásky ke kapele a jejím členům i pečlivost hudebního badatele. Kniha obsahuje kromě rejstříku a úplné diskografie i podrobný přehled všech koncertů kapely a texty jejich nejznámějších písní. Jako milý bonus je v knize založeno CD s nahrávkou z klubu Olympic, pořizenou Zdeňkem Lánem 20. června 1966 na bateriovém magnetofonu Uran a upravenou Radimem Hladíkem mladším. Hodnota nahrávky je především historická a v knize má premiéru.

Nejprve trocha historie: Kořeny kapely se skládají z několika základních kamenů. Prapůvod kapely je ve skupině PRA-BE (zkratka Praha - Berlín), kterou založil studující medicíny Němec Wilfried Jelinek, bubeník, spolu s dalším krajanem Detlevem Hoffmanem, kytaristou, a s dalšími českými muzikanty. Druhým zdrojem byla kapela Komety (podle Haileya The Comets) spojená mimo jiné se jmény Jiřího Kaleše (dnes Rangers) a především Jana Obermayera (saxofon a klávesy). Později přichází do Komet i Otto Bezloja (basová kytara) a Radim Hladík. V roce 1964 přichází do Komet i Vladimír Mišík a v roce 1965 je kapela PRA-BE přejmenována na Fontánu a přichází sem z Komet Vladimír Mišík spolu s Radimem Hladíkem. Jelineka střídá u bicích Tony Black (vl. jménem Miroslav Schwarz) z Hell's Devils a z téže kapely přichází i Karel Kahovec. Jelinek se stává manažerem a je nastartováno na nejslavnější éru kapely. V roce 1965 kapela, stále ještě Fontána, hraje v NDR na veletrhu v Lipsku, a dostává tu zdarma zvukovou aparaturu Regent a elektrické varhany značky Matador. Díky tomuto nástroji, za nímž seděl Jan Obermayer, změnila kapela název na The Matadors.

Hraní ve východním Německu přineslo ovoce. Dne 2. dubna 1966 ve velkém sále Lucerny na Top show, pořádané Klubem Olympik, vybuchla v pravém smyslu bomba, když vedle známého Olympiku či Donaldů přišla a zvítězila v podstatě neznámá kapela. Od té doby probíhala rivalita dvou táborů fanoušků - Olympiku a Matadorů.

Autor prokládá text jednak citací z dobových pramenů, zejména zpravodaje Klubu Olympik, kde večery věnované bigbítu organizovali Miloslav Šimek a Jiří Grossmann (osobní poznámka: první povídky této dvojice jsem v roce 1967 četl právě v tomto zpravodaji), a dále i vzpomínky členů kapely z nedávné doby.

Bohužel, vzpomínat již nemohou dva lidé, kteří by toho mohli hodně říci. Především je to baskytarista Otto Bezloja, vedle Viktora Sodomy druhý miláček fanynek, který zemřel ve věku 56 let v Mnichově, a dále hudební publicista Jan Křtitel Sýkora, který zemřel v roce 2003 ve věku 54 let. Sýkora byl živou kronikou života kapely.

Sestavou kapely zamíchala vojenská služba, který se týkala Mišíka a Obermayera, ale díky manažerovi MUDr. Jelínkovi ji oba "kroutili" ve Vojenské nemocnici v Praze. Nicméně, pro Mišíka to znamenalo i odchod z kapely a stejně tak i pro Karla Kahovce, který přešel do Flamenga. Přichází blondatý štíhlý mladík Viktor Sodoma. Jeho rodiče byli František (vždy jen Viktor nebo Áda) Sodoma, který se svou ženou Vlastou a Jiřím Suchým založili legendární Akord club. Viktor, zvaný mladší, vystudoval keramickou školu v Bechyni a v roce 1964 skončil druhý, za Helenou Vondráčkovou, v soutěži Hledáme nové talenty. S bigbítem se Viktor setkal až na vojně, když v souboru Šimka a Grossmana VOJ střídal Karla Černocho.

K Matadorům tak přišel zralý zpěvák, jeden z nejlepších, kterého česká pódia nosila. Na rozdíl od svých předchůdců uměl dobře anglicky. Protože v té době byly původní, a zejména česky zpívané texty bílou vránou, zpívali anglicky všichni, aniž dost dobře věděli, co zpívají. V této disciplině vynikal zejména Kahovec, a autor připomíná tehdy užívaný výraz "kahoviština".

Publikum Viktora při premiéře málem vypískalo, ale pak se začala valit krátká, ale krásná éra spojená s jeho jménem.

V roce 1967 kapela hraje na různých místech ve Švýcarsku (rok předtím hrála v Belgii). Nejde o klasické turné, ale spíše o hraní k tanci. Z té doby autor zařadil korespondenci mezi J.K.Sýkorou a Ottou Bezlojou. Ta vypovídá nejen o zážitcích ve Švýcarsku, ale i stavu české bigbítové scény v té době.

Od roku 1966 vycházejí kapele i desky u Supraphonu, nejprve singly a v květnu 1968, po návratu z ciziny, i první a také poslední LP. Má na obálce příšerně barevnou fotku kapely v oblečenou do tehdy módní květinové "flower power", samozřejmě se Sodomou v jeho husarské čamaře.

V době vydání desky je však sestava kapely minulostí. Odchází Hladík, nahrazený Petrem Ťopem Netopilem, Obermayer je nahrazen Jiřím Matouškem, ale hlavně Viktor Sodoma je nahrazen Milošem Reddy Kirkenem Vokurkou z Hell's Devils. (Poznámka: Takže už víte, odkud je název kapely Reddy Kirken?).

Přichází srpen 1968 a nabídka vystupovat jako doprovodná kapela v muzikálu Hair (Haar) v Mnichově. Je přijata, a to zároveň znamená i konec Matadorů. V roce 1969 se všichni členové rozhodli pro emigraci. Pokračováním už v pravém slova smyslu nebyla kapela Emergency, v níž krom Reddyho Vokurky, Jiřího Matouška a Bezloji hrál na saxofon i emigrant z roku 1967 Hanuš Berka, ani pozdější kapela Gold.

Kniha podává velmi plastický obraz několika let "zlaté éry československého bigbítu". Mladá generace, která dnes tleská výkonům Radima Hladíka, či obdivuje Vladimíra Mišíka, získá poznání o jejich začátcích i o době, která se s odstupem času zdá stále více ideální, ačkoli tomu tak nebylo.

Zajímavé je i čtení anglických textů, z nichž některé jsou zachyceny pouze poslechem. Autor cituje pouze vlastní skladby členů kapely. Pamětníci jistě vzpomenou na česky zpívanou píseň Zlatej důl. V angličtině je nazvaná Hate Everything Except of Hattered. Autor chtěl patrně říci "nenávid' nic, krom nenávisti", ale namísto výrazu "hatred" použil slovo "hattered", tedy kloboučníka. Dále jsem netušil, že autorem hudby k písni Láhev kalorií je Jaroslav Malina, známý skladatel a kapelník, známý již v době První republiky. Jeho tvář lze vidět v roli konferenciéra vlastní kapely ve filmu Hotel Modrá hvězda, když uvádí píseň Slunečnice. Svět je malý a někdy dost zajímavý.

Již zmíněný přidaný bonus je, jak jsem uvedl, zajímavý spíše jako dokument. U každé písně je slyšet jekot fanynek a zvuk kapely je z dnešního hlediska dost jednoduchý. Na druhé straně je třeba si uvědomit, že v éře magnetofonů Tesla to byl právě Hladík, který jako jeden z prvních použil booster a další elektronické prvky. Pamětníci vzpomenou i na jeho hraní s kytarou za hlavou po vzoru J. Hendrixe.

Kniha rozhodně stojí za přečtení, a to nejen pro ty, kteří v té době žili a Matadory vnímali.

(**THE MATADORS. Beatová aristokracie z Prahy**, autor **Aleš Opekar**, vydalo nakladatelství OFTIS Ústí nad Orlicí v roce 2007, počet stran 175, cena 219 Kč, první vydání)